

Bruksela, 24 maja 2024 r.
(OR. en)

10255/24

LIMITE

JAI 866
COPEN 278
DROIPEN 156
FREMP 261
SOC 393
CODEC 1338

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2023/0250(COD)

NOTA DO PUNKTU I/A

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli (część II)/Rada
Dotyczy:	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zmiany dyrektywy 2012/29/UE ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępującej decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW – Podejście ogólne

I. KONTEKST

- 12 lipca 2023 r. Komisja przedłożyła Radzie i Parlamentowi Europejskiemu wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zmiany dyrektywy 2012/29/UE ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępującej decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW¹. Celem wniosku jest rozwiązanie konkretnych problemów, które wymagają ukierunkowanych ulepszeń w istniejących ramach prawnych, i tym samym zapewnienie skuteczniejszego korzystania przez ofiary z przysługujących im praw.

¹ Dok. 11840/23.

2. Podstawą projektu dyrektywy jest art. 82 ust. 2 lit. c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) (zwykła procedura ustawodawcza).
3. 13 grudnia 2023 r. opinię² wydał Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny.
4. Grupa Robocza COPEN omówiła wniosek na posiedzeniach 22 września 2023 r., 16 października 2023 r., 10 stycznia 2024 r., 23 lutego 2024 r., 15 marca 2024 r., 15 i 16 kwietnia 2024 r. i 17 maja 2024 r., a następnie uzgodniła tekst znajdujący się w załączniku do niniejszej noty.
5. W Parlamencie Europejskim odpowiedzialne za przedmiotowy wniosek są dwie komisje: Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE) oraz Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia (FEMM). Na sprawozdawców wyznaczeni zostali María Soraya Rodríguez Ramos i Javier Zarzalejos. Sprawozdanie przedłożono 25 marca 2024 r.; Parlament Europejski przyjął swój mandat negocjacyjny na sesji plenarnej 11 kwietnia 2024 r., a wniosek przekazano Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Sprawy Wewnętrznych (LIBE) oraz Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (FEMM) w celu rozpoczęcia negocjacji międzyinstytucjonalnych.

II. PODSUMOWANIE

6. Komitety Stałych Przedstawicieli jest zatem proszony o:
 - (a) potwierdzenie porozumienia w sprawie tekstu podejścia ogólnego w wersji zamieszczonej w załączniku³ do niniejszej noty; oraz
 - (b) zalecenie Radzie, by wypracowała podejście ogólne w wersji zamieszczonej w załączniku do niniejszej noty, w ramach punktu A jednego z najbliższych posiedzeń, aby umożliwić prezydencji prowadzenie negocjacji.

² Dz.U. C, C/2024/1592 z 5.3.2024, s. 1.

³ Zmiany w stosunku do pierwotnego wniosku zaznaczono **łustym drukiem** lub symbolem [...].

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie zmiany dyrektywy 2012/29/UE ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw,
wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępującej decyzję ramową Rady
2001/220/WSiSW**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 82 ust. 2
lit. c),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁴,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów⁵,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

⁴ Dz.U. C, C/2024/1592 z 5.3.2024, s. 1.

⁵ Dz.U. C z ..., s. .

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Aby zapewnić ofiarom przestępstw odpowiednie informacje, wsparcie i ochronę oraz możliwość uczestniczenia w postępowaniu karnym, Unia przyjęła dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE⁶.
- (2) Komisja oceniła, w jaki sposób ofiary korzystały z praw przysługujących im na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE, i opublikowała swoje wnioski w sprawozdaniu z oceny⁷. Wynika z niego, że chociaż dyrektywa 2012/29/UE zasadniczo przyniosła oczekiwane korzyści i pozytywnie wpłynęła na prawa ofiar, nadal występują pewne konkretne problemy dotyczące praw ofiar wynikających z tej dyrektywy. Zidentyfikowane niedociągnięcia obejmują niewystarczającą możliwość korzystania przez ofiary z praw do dostępu do informacji, do wsparcia i ochrony zgodnie z indywidualnymi potrzebami każdej ofiary, do uczestniczenia w postępowaniu karnym i do uzyskania decyzji w sprawie odszkodowania od sprawcy w toku postępowania karnego. Niniejsza zmiana dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE **ma** stanowić odpowiedź [...] na [...] niedociągnięcia wskazane w ocenie tej dyrektywy i niedociągnięcia wskazane w ramach licznych konsultacjach.

⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 57).

⁷ Dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. (SWD/2022/0179 final).

- (3) Aby ofiary mogły w sprawny i nowoczesny sposób korzystać z przysługujących im praw, państwa członkowskie powinny umożliwić im komunikację elektroniczną z właściwymi organami krajowymi. Ofiary powinny mieć możliwość korzystania z narzędzi elektronicznych – **jeżeli są one dostępne** – aby uzyskiwać informacje o przysługujących im prawach i o dotyczących ich sprawach, zgłaszać przestępstwa oraz komunikować się z właściwymi organami i ze służbami wsparcia za pomocą technologii **informacyjno-komunikacyjnych** [...]. Ofiary powinny mieć możliwość wyboru **między dostępnymi** metodami komunikacji, a państwa członkowskie **mogą** [...] przewidzieć takie technologie **informacyjno-komunikacyjne** [...] jako alternatywę dla standardowych metod komunikacji, których technologie te nie powinny jednak [...] zastępować. **Komunikacja oparta na kontakcie osobistym, w tym komunikacja z właściwymi organami i ze służbami udzielającymi wsparcia, powinna nadal być dostępna dla ofiar, jeśli chcą one z niej skorzystać.**

- (4) Aby zapewnić kompleksowe kanały komunikacji uwzględniające złożoność potrzeb ofiar w odniesieniu do ich prawa dostępu do informacji, wszystkie ofiary – niezależnie od tego, gdzie w UE i w jakich okolicznościach doszło do przestępstwa – powinny mieć dostęp do telefonów zaufania dla ofiar pod ogólnounijnym numerem 116 006 [...]. **Państwa członkowskie mogą oferować takie usługi również za pośrednictwem innych bezpiecznych i dostępnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, w tym aplikacji internetowych i stron internetowych.** Wspomniane telefony zaufania powinny umożliwiać ofiarom otrzymywanie informacji o ich prawach, uzyskanie wsparcia emocjonalnego i ich skierowanie do policji lub innych służb, w tym – w razie potrzeby – do innych specjalistycznych telefonów zaufania. **Telefony zaufania mogą być obsługiwane przez przeszkolonych wolontariuszy będących w stanie zapewnić wsparcie emocjonalne, które można rozumieć jako empatyczne podejście do ofiar, tak by czuły się one akceptowane i bezpieczne i by umożliwić im wypowiadanie się w swobodny sposób.** Takie telefony zaufania powinny również kierować ofiary do innych specjalistycznych telefonów zaufania, o których mowa w decyzji Komisji 2007/116/WE⁸, takich jak zharmonizowany numer telefonu zaufania dla dzieci „116 111”, numer interwencyjny w sprawie zaginionych dzieci „116 000” oraz numer telefonu zaufania dla ofiar przemocy na tle płciowym „116 116”. **Telefony zaufania powinny być dostępne w języku urzędowym lub językach urzędowych państwa członkowskiego, zgodnie z jego prawem krajowym. Zachęca się jednak państwa członkowskie, aby zapewniały tę usługę także w co najmniej jednym innym języku najczęściej używanym w danym państwie członkowskim, przy czym każde państwo członkowskie powinno wskazać ten język na podstawie obiektywnych kryteriów. Aby ułatwić oferowanie tej usługi w dodatkowym języku, państwa członkowskie powinny rozważyć możliwość wykorzystania nowoczesnych technologii, takich jak aplikacje do tłumaczenia pisemnego i ustnego, a także ustne tłumaczenie telefoniczne. Telefony zaufania powinny działać zgodnie z ogólnymi przepisami dotyczącymi służb udzielających wsparcia ofiarom, powinny być poufne i bezpłatne i powinny działać w interesie ofiar.**

⁸ Decyzja Komisji nr 116/2007/WE z dnia 15 lutego 2007 r. w sprawie rezerwacji krajowego zakresu numeracyjnego zaczynającego się na „116” na potrzeby zharmonizowanych usług o walorze społecznym (Dz.U. L 049 z 17.2.2007, s. 30).

- (5) Ogólny telefon zaufania dla ofiar nie powinien wpływać na funkcjonowanie specjalnych i specjalistycznych telefonów zaufania, takich jak telefony zaufania dla dzieci i telefony zaufania dla ofiar przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, zgodnie z wymogami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../...⁹ [w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej]. Ogólne telefony zaufania dla ofiar powinny funkcjonować jako uzupełnienie specjalistycznych telefonów zaufania.

⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../... w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (Dz. U. ...).

- (6) Należy usprawnić zgłaszanie przestępstw w Unii, aby zwalczać bezkarność, unikać ponownej wiktylizacji i zapewnić bezpieczniejsze społeczeństwo. Należy uwrażliwić obywateli na przestępczość poprzez [...] pomaganie ofiarom i tworzenie bezpieczniejszych warunków zgłaszania przez nie przestępstw. [...] **Ważne jest, aby państwa członkowskie zapewniały, by ofiary, które są obywatelami państw trzecich, bez względu na ich prawo do pobytu, nie były zniechęcane do zgłaszania przestępstw i były traktowane w niedyskryminujący sposób, jeśli chodzi o ich prawo do pobytu zgodnie z celami niniejszej dyrektywy. Aby chronić wszystkie ofiary przed ponowną i wtórną wiktylizacją, ważne jest stosowania podejścia skoncentrowanego na ofiarach. W szczególności należy zapewnić, aby wykonywanie procedury powrotu na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE¹⁰ nie uniemożliwiała ofiarom korzystania z przysługującego im prawa do bycia wysłuchanymi na mocy niniejszej dyrektywy. Zgodnie z dyrektywą 2008/115/WE państwa członkowskie mogą postanowić o wydaniu obywatelowi państwa trzeciego przebywającemu nielegalnie na ich terytorium niezależnego zezwolenia na pobyt lub innego zezwolenia upoważniającego go do pobytu, ze względu na jego ciężką sytuację lub z przyczyn humanitarnych lub z innych przyczyn oraz muszą spełnić wynikający z tej dyrektywy obowiązek uwzględnienia w jak największym stopniu szczególnych potrzeb osób wymagających szczególnego traktowania w okresie przed upływem terminu dobrowolnego wyjazdu, jeżeli taki termin wyznaczono zgodnie z tą dyrektywą.**

¹⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (*Dz.U. L 348 z 24.12.2008, s. 98*).

Wszystkie bezbronne ofiary, takie jak dzieci lub osoby zatrzymane, które znajdują się w sytuacji zastraszenia lub są w inny sposób zależne od sprawcy lub których mobilność jest ograniczona, powinny mieć możliwość zgłoszenia przestępstwa w warunkach uwzględniających ich szczególną sytuację i zgodnie z **wszelkimi odpowiednimi** protokołami **lub wytycznymi** ustanowionymi specjalnie w tym celu. **Ważne jest, aby państwa członkowskie zachęcały wszystkie osoby, które wiedzą lub w dobrej wierze podejrzewają, że popełniono przestępstwa lub że można spodziewać się dalszych aktów przemocy, do zgłaszania tego właściwym organom.**

- (6a) Państwa członkowskie powinny ułatwiać kierowanie ofiar o szczególnych potrzebach w zakresie dodatkowego wsparcia psychologicznego, które to potrzeby wykazano w indywidualnej ocenie, do służb, które są w stanie zapewnić takie dodatkowe wsparcie psychologiczne, z uwzględnieniem dostępności zasobów i dostępności tych służb.**

- (7) Służby udzielające ukierunkowanego i zintegrowanego wsparcia powinny być dostępne dla szerokiego grona ofiar o szczególnych potrzebach. Takimi ofiarami mogą być nie tylko ofiary przemocy seksualnej, ofiary przemocy na tle płciowym i ofiary przemocy domowej, lecz także ofiary handlu ludźmi, ofiary przestępczości zorganizowanej, ofiary z niepełnosprawnościami, ofiary wykorzystywania, ofiary przestępstw z nienawiści, ofiary terroryzmu lub ofiary **przestępstw objętych jurysdykcją Międzynarodowego Trybunału Karnego** [...]. W odpowiedzi na niedociągnięcia wskazane w ocenie państwa członkowskie [...] **mogą** ustanowić szczegółowe protokoły lub wytyczne, w ramach których organizowane będą działania specjalistycznych służb wsparcia w celu [...] **odpowiedniego** zaspokojenia różnorodnych potrzeb ofiar o szczególnych potrzebach. Takie protokoły **lub wytyczne** należy ustanowić w ramach koordynacji i współpracy między **odpowiednimi podmiotami, takimi jak organy centralne zgodnie ze strukturą wewnętrzną lub podziałem kompetencji w państwach członkowskich**, organy ścigania, organy prokuratury, **organy sądowe** [...], organy ds. zatrzymań, w **porozumieniu ze** służbami świadczącymi usługi w zakresie sprawiedliwości naprawczej i służbami udzielającymi wsparcia ofiarom.

- (8) Aby uniknąć poważnych konsekwencji wiktymizacji we wczesnym wieku, które mogą wyrzucić negatywny wpływ na całe życie ofiar, wszystkim dzieciom będącym ofiarami należy zapewnić wsparcie i ochronę o najwyższym standardzie. **Wszystkie właściwe organy powinny przyjąć podejście przyjazne dziecku. Ponadto ważne jest, by [...]najbardziej bezbronni dzieci będące ofiarami, zgodnie z ich indywidualnymi potrzebami, a zwłaszcza [...] dzieci będące ofiarami niegodziwego traktowania w celach seksualnych [...], mogły korzystać z ukierunkowanych i zintegrowanych usług wsparcia i ochrony, obejmujących skoordynowane i oparte na współpracy podejście organów sądowych i służb socjalnych [...]. Zachęca się państwa członkowskie, aby w miarę możliwości zapewniały te usługi w jednym pomieszczeniu.** [...] W celu zapewnienia skutecznej ochrony dziecka będącego ofiarą w przypadkach, w których przestępstwo dotyczy osoby posiadającej odpowiedzialność rodzicielską [...] w **taki sposób, że występuje** konflikt interesów między dzieckiem **będącym ofiarą** a osobą posiadającą odpowiedzialność rodzicielską, dodano przepis zapewniający, aby [...] w **przypadku każdego działania wymagającego zgody w ramach prowadzenia postępowania karnego**, takiego jak zgłoszenie przestępstwa, badania lekarskie lub obdukcja, skierowanie do służb wsparcia lub służb udzielających wsparcia psychologicznego, [...] **zgodnie z prawem krajowym**, działania te nie były zależne od zgody osoby posiadającej odpowiedzialność rodzicielską, przy czym zawsze bierze się pod uwagę najlepszy interes dziecka.

(8a) Udział w procesie może być dla ofiar trudnym i stanowiącym wyzwanie doświadczaniem pod względem emocjonalnym. Z tego względu wszystkim ofiarom, które potrzebują informacji i wsparcia emocjonalnego, przebywającym w pomieszczeniach sądu, w którym prowadzone jest postępowanie karne, ze szczególnym uwzględnieniem poważnych przestępstw, należy zapewnić odpowiednie informacje dotyczące aspektów organizacyjnych etapu procesowego w ramach postępowania karnego toczącego się przed sądem, jak również wsparcie emocjonalne. Wsparcie emocjonalne można rozumieć jako empatyczne podejście do ofiar, tak by czuły się one akceptowane i bezpieczne i by umożliwić im wypowiadanie się w swobodny sposób. Wsparcie emocjonalne może być zapewniane, na przykład, przez pracowników sądu, przez przeszkolonych wolontariuszy lub przez właściwe organy określone przez państwa członkowskie. Pomoc taka nie wymaga zapewnienia w tych pomieszczeniach sądu dodatkowych udogodnień ani stałej obecności służb udzielających wsparcia ofiarom.

- (9) Wszystkie ofiary w Unii, [...] **zgodnie z** ich statusem w postępowaniu karnym, powinny mieć prawo do **otrzymania informacji** [...] na temat decyzji podjętych w toku postępowania sądowego [...] **dotyczących** specjalnych środków ochrony dostępnych dla ofiar o szczególnych potrzebach w zakresie ochrony. **Prawo krajowe może oferować ofiarom możliwość wniesienia odwołania od takich decyzji podjętych w toku postępowania sądowego.** Zasady proceduralne, zgodnie z którymi ofiary mogą wnieść odwołanie od takich decyzji podjętych w toku postępowania sądowego, powinny zostać określone w prawie krajowym. [...]

(9a) Ochrona danych osobowych ofiary może być ważnym środkiem zapobiegania wtórnej i ponownej wiktylizacji, zastraszaniu i odwetowi. Ofiara może wskazać na ewentualne obawy związane z ryzykiem, że ona sama lub osoba trzecia mogą być narażone na groźby lub przemoc, gdyby niektóre osobiste dane kontaktowe zostały ujawnione sprawcy – na tej podstawie właściwy organ dokona ostatecznej oceny. Jeżeli właściwe organy, określone w prawie krajowym, z urzędu lub na wniosek ofiary dokonają oceny, z której wynika, że może istnieć ryzyko, że ofiara lub osoba trzecia mogą być narażone na groźby lub przemoc, niektóre osobiste dane kontaktowe nie powinny być przekazywane sprawcy, chyba że nieujawnienie tych informacji naruszyłoby prawo do obrony.

- (10) Sytuację każdej ofiary należy oceniać w sposób terminowy, odpowiedni, skuteczny i proporcjonalny, **zgodnie z procedurami krajowymi**. Zasadnicze znaczenie ma zapewnienie ofiarom wsparcia i ochrony, odpowiadających ich indywidualnym potrzebom. Przeprowadzanie indywidualnej oceny potrzeb ofiar w zakresie wsparcia i ochrony powinno **trwać tak długo, jak to konieczne, w zależności od indywidualnych potrzeb ofiar**. **Oznacza to, że należy ją przeprowadzać etapami i że niektóre ofiary będą mieć kontakt wyłącznie ze służbami policji, podczas gdy inne zostaną poddane dalszym etapom oceny indywidualnej. Potrzeby ofiar w zakresie wsparcia i ochrony mogą ulec zmianie w toku postępowania karnego.** [...] Każda ofiara powinna zostać poddana ocenie **na jak najwcześniejszym etapie, na przykład** [...] podczas pierwszego kontaktu z właściwymi organami, **takimi jak organy ścigania i organy prokuratury**, aby zapewnić, że najbardziej bezbronne ofiary zostaną zidentyfikowane na jak najwcześniejszym etapie postępowania. Ofiary wymagające takiej pogłębionej oceny powinny być na kolejnych etapach oceniane **przez właściwe organy lub inną instytucję, organizację lub inny organ, takie jak** służby udzielające wsparcia ofiarom, **a jeśli jest to możliwe – przez psychologów.** [...] **Kontakt z telefonami zaufania nie powinien być uważany za pierwszy kontakt z właściwymi organami.** W indywidualnej ocenie należy również uwzględnić, **na podstawie dostępnych informacji**, sytuację sprawcy, który mógł dopuszczać się w przeszłości aktów przemocy, posiadać broń lub nadużywać narkotyków i w związku z tym stwarzać większe zagrożenie dla ofiar. Indywidualna ocena służąca ustaleniu potrzeb ofiary powinna również obejmować ocenę jej potrzeb w zakresie wsparcia, a nie tylko ochrony. Kluczowe jest zidentyfikowanie ofiar, które potrzebują szczególnego wsparcia, tak aby osoby, które tego potrzebują, otrzymały ukierunkowane wsparcie, takie jak [...] pomoc psychologiczna. **Państwa członkowskie mogą określić praktyczną organizację oceny indywidualnej za pośrednictwem wszelkich odpowiednich protokołów lub wytycznych zgodnie z niniejszą dyrektywą. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby wszelkie dane osobowe były przetwarzane zgodnie z prawem Unii dotyczącym ochrony danych, co może, jeśli zaistnieje taka konieczność, wymagać wprowadzenia środków ustawodawczych.**

- (11) Lepsza ocena potrzeb ofiar w zakresie ochrony powinna sprawić, że ofiary, które potrzebują ochrony fizycznej, otrzymają ją w formie dostosowanej do ich szczególnej sytuacji. Środki takie [...] **mogą, zgodnie z prawem krajowym**, obejmować obecność organów ścigania **lub innych organów zapewniających ochronę fizyczną lub utrzymywanie** [...] sprawcy z **dala od ofiary** na podstawie krajowych nakazów ochrony. Środki takie mogą mieć charakter karny, administracyjny lub cywilny.
- (12) [...] ¹¹[...]

¹¹ [...]

- (13) Ofiary nie mogą skutecznie korzystać z prawa do informacji, wsparcia i ochrony zgodnie z indywidualnymi potrzebami, jeżeli w krajowym systemie wymiaru sprawiedliwości osoby mające kontakt z ofiarami nie współpracują ze sobą i nie koordynują swoich działań. Bez ścisłej współpracy i koordynacji między **odpowiednimi podmiotami, takimi jak organy centralne zgodnie ze strukturą wewnętrzną lub podziałem kompetencji w państwach członkowskich**, [...] organy ścigania, **organy** prokuratury, [...] **organy sądowe, organy ds. zatrzymań, w porozumieniu ze** służbami świadczącymi usługi w zakresie **sprawiedliwości** naprawczej [...] i służbami udzielającymi wsparcia ofiarom, trudno jest ofiarom skutecznie [...] **korzystać** z praw przysługujących im na mocy **niniejszej** dyrektywy [...]. Zachęca się inne organy, takie jak organy opieki zdrowotnej, organy edukacji i służby socjalne, do udziału w tej współpracy i koordynacji. Jest to szczególnie istotne w przypadkach, gdy ofiarami są dzieci.

- (14) [...] Protokoły **lub wytyczne** mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia **na przykład**, aby ofiary otrzymywały informacje o przysługujących im prawach i dotyczącej ich sprawie oraz aby ich sytuacja była odpowiednio oceniana, tak by mogły one uzyskać wsparcie i ochronę odpowiadające ich indywidualnym potrzebom, które zmieniają się w czasie. Protokoły **lub wytyczne o niewiążącym charakterze** należy ustanawiać [...] w taki sposób, który najlepiej odpowiada krajowym porządkom prawnym i organizacji wymiaru sprawiedliwości w państwach członkowskich. [...] **Te protokoły lub wytyczne mogą** obejmować [...] działania z zakresu udzielania ofiarom informacji, ułatwiać najbardziej bezbronnyim ofiarom, w tym ofiarom zatrzymanym, zgłaszanie przestępstw oraz indywidualną ocenę służącą ustaleniu ich potrzeb. **Jeżeli chodzi o przekazywanie ofiarom informacji, protokoły mogą zapewniać, aby takie informacje były proste i łatwe do zrozumienia, aby były one przekazywane terminowo i ponawiane z upływem czasu, udostępniane w wielu formatach, w tym w formie ustnej, pisemnej i cyfrowej. Jeżeli chodzi o ofiary zatrzymane, protokoły mogą określać dostęp ofiar do informacji na temat przysługujących im praw, sposobów zgłaszania przestępstw i dostępu do wsparcia i ochrony zgodnie z ich potrzebami.** [...] Protokoły **lub wytyczne** [...] mogą zawierać ogólne instrukcje postępowania w kompleksowy sposób ze służbami i działaniami określonymi w **niniejszej** dyrektywie [...], nieodnoszące się jednak do indywidualnych przypadków. W tym kontekście ważne jest, by państwa członkowskie wprowadziły, w stosownych przypadkach, niezbędne środki, aby umożliwić gromadzenie i wymianę informacji – w tym informacji zawierających dane osobowe ofiar – między właściwymi organami i służbami udzielającymi wsparcia ofiarom i w ten sposób zapewnić dostęp do informacji oraz odpowiednie wsparcie i ochronę poszczególnych ofiar. Ustanowienie protokołów lub wytycznych powinno pozostawać bez uszczerbku dla już istniejących metod współpracy i koordynacji między właściwymi organami i innymi osobami mającymi kontakt z ofiarami w państwach członkowskich.

- (14a) Technologie informacyjno-komunikacyjne mogą obejmować, na przykład, pocztę elektroniczną, rozmowy w formie czatów na żywo za pośrednictwem komunikatorów internetowych, rozmowy wideo i portale internetowe umożliwiające dostęp do informacji zarejestrowanym uczestnikom. Państwa członkowskie mogą swobodnie zdecydować, które środki komunikacji są najbardziej odpowiednie w odniesieniu do poszczególnych przepisów niniejszej dyrektywy. Informacje uzyskane od chwili pierwszego kontaktu z właściwym organem mogą być przekazywane elektronicznie w standardowym formacie. Komunikacja oparta na kontakcie osobistym, w tym komunikacja z właściwymi organami i ze służbami udzielającymi wsparcia, powinna nadal być dostępna dla ofiar, jeśli chcą one z niej skorzystać. Jeżeli systemy krajowe państw członkowskich wymagają szczególnych metod identyfikacji elektronicznej i podpisu elektronicznego, systemy te powinny zapewniać ofiarom mającym miejsce zamieszkania w innych państwach członkowskich równe możliwości dostępu zgodnie z rozporządzeniem e-IDAS.
- (15) Państwa członkowskie powinny przeznaczyć wystarczające zasoby ludzkie i finansowe na zapewnienie faktycznej zgodności ze środkami określonymi w **niniejszej** dyrektywie [...]. Szczególną wagę należy przyłożyć do utworzenia telefonów zaufania dla ofiar, zapewnienia sprawnego funkcjonowania specjalistycznych służb wsparcia oraz indywidualnej oceny służącej ustaleniu potrzeb ofiar w zakresie ochrony i wsparcia, w tym w przypadku gdy usługi takie są świadczone przez organizacje pozarządowe.

- (16) Unia i jej państwa członkowskie są stronami Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych¹² i są związane jej zobowiązaniami w zakresie swoich odpowiednich kompetencji. Zgodnie z art. 13 tej konwencji Państwa Strony są zobowiązane zapewnić osobom z niepełnosprawnościami skuteczny dostęp do wymiaru sprawiedliwości na równi z innymi osobami, w związku z czym należy zapewnić odpowiednie dostosowania i racjonalne usprawnienia, aby ofiary z niepełnosprawnościami mogły korzystać z praw przysługujących im jako ofiarom na równi z innymi osobami. **Zgodnie z art. 2 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych „racjonalne usprawnienia” oznaczają konieczne i stosowne modyfikacje i adaptacje niepociągające za sobą nieproporcjonalnych lub niepotrzebnych utrudnień, które to modyfikacje i adaptacje są niezbędne w określonych przypadkach dla zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości egzekwowania lub korzystania – na równych zasadach z innymi osobami – z wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności.** Wymogi dostępności określone w załączniku I do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882¹³ mogą ułatwić wdrożenie tej konwencji i zapewnić osobom z niepełnosprawnościami dostęp do praw ofiar określonych w **niniejszej** dyrektywie [...].
- (17) Eurojust powinien zapewnić należyte rozpatrywanie wniosków dotyczących praw ofiar, zgodnie z jego mandatem określonym w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1727¹⁴.

¹² Dz.U. L 23 z 27.1.2010, s. 37.

¹³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług (Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 70).

¹⁴ **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1727 z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust) oraz zastąpienia i uchylecia decyzji Rady 2002/187/WSiSW (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 138).**

- (18) Gromadzenie dokładnych i spójnych danych oraz terminowa publikacja zgromadzonych danych i statystyk mają zasadnicze znaczenie w kontekście zapewnienia pełnej wiedzy na temat praw ofiar przestępstw w Unii. Oczekuje się, że wprowadzenie wymogu, aby państwa członkowskie gromadziły i co trzy lata przekazywały Komisji, w zharmonizowany sposób, dane – **jeżeli będą one dostępne na szczeblu centralnym** – dotyczące stosowania krajowych procedur dotyczących ofiar przestępstw, będzie stanowić istotny krok na rzecz zapewnienia przyjęcia polityk i strategii opartych na danych. Agencja Praw Podstawowych powinna nadal wspierać Komisję Europejską i państwa członkowskie w gromadzeniu, tworzeniu i rozpowszechnianiu statystyk dotyczących ofiar przestępstw oraz w **zgłaszaniu danych dostępnych na szczeblu centralnym pokazujących [...]**, w jaki sposób ofiary korzystały z praw określonych w niniejszej dyrektywie.
- (19) Zasada skuteczności prawa Unii wymaga, aby państwa członkowskie wprowadziły odpowiednie i skuteczne środki prawne na wypadek naruszenia prawa jednostki wynikającego z prawa Unii. **Zgodnie z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej** skuteczny środek prawny powinien być dostępny w przypadku całkowitego lub częściowego naruszenia praw wynikających z **niniejszej** dyrektywy [...] lub w przypadku całkowitej lub częściowej odmowy ich zastosowania.
- (19a) **Jako dyrektywa horyzontalna niniejsza dyrektywa nie narusza przepisów o szerszym zakresie zawartych w innych aktach Unii, które w sposób bardziej ukierunkowany regulują szczególne potrzeby określonych kategorii ofiar, takich jak ofiary handlu ludźmi, ofiary niegodziwego traktowania w celach seksualnych i ofiary wykorzystywania seksualnego dzieci, w tym ofiary materiałów przedstawiających niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych, ofiary przemocy wobec kobiet i przemocy domowej oraz ofiary terroryzmu.**

- (20) Ponieważ cele niniejszej dyrektywy nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie ze względu na potrzebę ułatwienia współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych przez zapewnienie zaufania do równego dostępu ofiar do przysługujących im praw niezależnie od tego, gdzie w UE doszło do popełnienia przestępstwa, natomiast ze względu na rozmiary i skutki działań możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (21) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy i nie jest nią związana ani jej nie stosuje.

- 22) [...]Zgodnie z art. 3 i art. 4a ust. 1 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Irlandia powiadomiła [...]pismem z dnia **27 października 2023 r.**[...] [...] o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszej dyrektywy.[...]
[...]
- 23) Zgodnie z art. 42 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725¹⁵ skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych, który wydał opinię w dniu [XX XX 2023 r.]¹⁶,
- 24) Należy zatem odpowiednio zmienić dyrektywę 2012/29/UE,
- PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

¹⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

¹⁶ [Urząd Publikacji: należy wstawić przypis, kiedy opinia będzie dostępna].

Artykuł 1

W dyrektywie 2012/29/UE wprowadza się następujące zmiany:

- 1) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 3a

Telefon zaufania dla ofiar

1. Państwa członkowskie wprowadzają niezbędne środki w celu ustanowienia łatwo dostępnych, przyjaznych użytkownikowi, bezpłatnych i poufnych telefonów zaufania dla ofiar, które to telefony:
 - (a) udzielają ofiarom informacji, o których mowa w art. 4 ust. 1;
 - b) oferują wsparcie emocjonalne;
 - (c) w razie potrzeby kierują ofiary do specjalistycznych służb wsparcia lub specjalistycznych telefonów zaufania.
2. Państwa członkowskie zapewniają usługi telefonów zaufania, o których mowa w ust. 1, w formie linii telefonicznej [...] **dostępnej za pośrednictwem zharmonizowanego unijnego numeru „116 006”, która może działać jako uzupełnienie istniejących numerów krajowych**, a ponadto **mogą zapewniać takie usługi również** za pośrednictwem innych **bezpiecznych i dostępnych** technologii informacyjno-komunikacyjnych, w tym **aplikacji internetowych i stron internetowych**.
3. Państwa członkowskie wprowadzają odpowiednie środki w celu zapewnienia dostępności usług, o których mowa w ust. 1 i 2, w [...] **języku urzędowym lub** w językach urzędowych [...] **państw członkowskich zgodnie z prawem krajowym. Państwa członkowskie starają się zapewnić świadczenie tych usług w [...] co najmniej jednym innym [...] języku [...] najczęściej używanym w danym państwie członkowskim.**
4. Telefony zaufania mogą być tworzone przez organizacje publiczne lub pozarządowe i mogą być prowadzone przez profesjonalistów lub przez ochotników.”;

- 2) dodaje się art. 5a w brzmieniu:

„Artykuł 5a

Zgłaszanie przestępstw

1. Państwa członkowskie zapewniają ofiarom możliwość zgłaszania przestępstw właściwym organom – **w stosownych przypadkach i jako uzupełnienie już istniejących sposobów zgłaszania przestępstw** – za pośrednictwem łatwo dostępnych, przyjaznych użytkownikowi technologii informacyjno-komunikacyjnych. Jeżeli jest to wykonalne, możliwość taka obejmuje również składanie dowodów. **Takie możliwości pozostają bez uszczerbku dla krajowych przepisów proceduralnych dotyczących sformalizowania zgłaszania przestępstw i składania dowodów przez internet.**

[...]

- 2.[...] Państwa członkowskie zapewniają ofiarom możliwość skutecznego zgłaszania przestępstw popełnionych w ośrodkach detencyjnych. Oprócz zakładów karnych ośrodki detencyjne obejmują ośrodki zatrzymań i areszty dla podejrzanych i oskarżonych **oraz** specjalne ośrodki detencyjne dla osób ubiegających się o ochronę międzynarodową i ośrodki zatrzymania przed wydaleniem[...].[...]

Możliwość skutecznego zgłaszania przestępstw ma również zastosowanie w odniesieniu do ośrodków dla cudzoziemców, w których umieszczono osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową i beneficjentów ochrony międzynarodowej.

- 3.[...] Jeżeli z **właściwymi organami kontaktują się** – w celu zgłoszenia przestępstwa – dzieci, państwa członkowskie zapewniają, aby procedury zgłaszania przestępstw były bezpieczne, **przeprowadzane w poufny sposób zgodnie z prawem krajowym, aby były** zaprojektowane i dostępne w sposób przyjazny dziecku oraz aby podczas ich stosowania używano języka dostosowanego do wieku i poziomu dojrzałości dziecka.

[...]

3) w art. 8 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Państwa członkowskie zapewniają, aby odpowiednie ogólne lub specjalistyczne służby wsparcia kontaktowały się z ofiarami w sytuacji, jeżeli potrzeba wsparcia wynika z indywidualnej oceny, o której mowa w art. 22, a ofiara wyrazi zgodę na kontakt z takimi służbami, lub jeżeli ofiara sama zwróci się o wsparcie.”;

b) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„6. **Państwa członkowskie starają się zapewnić, by s[...]**łużby udzielające wsparcia ofiarom [...] działały również w czasie kryzysów, takich jak kryzysy zdrowotne[...] lub inne przypadki stanu nadzwyczajnego w **celu zaspokojenia co najmniej podstawowych potrzeb ofiar.**”;

4) w art. 9 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 lit. c) otrzymuje brzmienie:

„c) wsparcie emocjonalne oraz, gdy jest dostępne, wsparcie psychologiczne [...]. Jeżeli szczególną potrzebę **dodatkowego** wsparcia psychologicznego wykazała indywidualna ocena, o której mowa w art. 22, **państwa członkowskie ułatwiają kierowanie ofiar do służb będących w stanie zapewnić dodatkowe wsparcie psychologiczne [...], zgodnie z prawem krajowym, biorąc pod uwagę wszelkie odpowiednie protokoły lub wytyczne, o których mowa w art. 26a ust. 1;**”;

b) ust. 3 lit. b) otrzymuje brzmienie:

„b) ukierunkowane i zintegrowane wsparcie, w tym wsparcie i doradztwo w związku z traumatycznymi przeżyciami, ofiar o szczególnych potrzebach, takich jak ofiary przemocy seksualnej, ofiary przemocy na tle płciowym – w tym ofiary przemocy wobec kobiet i przemocy domowej objęte dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../...¹⁷ [w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej] – ofiary handlu ludźmi **objęte dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../... (zmieniającą dyrektywę 2011/36/UE w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar)**, ofiary przestępczości zorganizowanej, ofiary z niepełnosprawnościami, ofiary wykorzystywania, ofiary przestępstw z nienawiści, ofiary terroryzmu, ofiary **przestępstw objętych jurysdykcją Międzynarodowego Trybunału Karnego** [...].”;

¹⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../... w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (Dz. U. ...).”;

c) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„4. Państwa członkowskie zapewniają ochronę i specjalistyczne służby wsparcia niezbędne, **zgodnie z procedurami krajowymi, o których mowa w art. 22 ust. 1, do odpowiedniego** [...] zaspokojenia różnorodnych potrzeb ofiar o szczególnych potrzebach, z **uwzględnieniem** [...] **wszelkich odpowiednich** protokołów lub wytycznych, o których mowa w art. 26a ust. 1 lit. c).”;

5) w rozdziale 2 dodaje się art. 9a w brzmieniu:

„Artykuł 9a

Służby udzielające ukierunkowanego i zintegrowanego wsparcia dzieciom

1. Państwa członkowskie wprowadzają niezbędne środki w celu zapewnienia dostępności [...] przyjaznych dzieciom służb udzielających ukierunkowanego i zintegrowanego **wsparcia** dzieciom, aby zapewniać dostosowane do wieku wsparcie i ochronę niezbędne do kompleksowego zaspokojenia różnorodnych potrzeb dzieci będących ofiarami.
2. Służby udzielające ukierunkowanego i zintegrowanego wsparcia dzieciom będącym ofiarami zapewniają, **zgodnie z ust. 4**, skoordynowany mechanizm wielopodmiotowy obejmujący następujące usługi:
 - a) przekazywanie informacji, o **którym mowa w art. 4**;
 - b) badanie lekarskie;
 - c) wsparcie emocjonalne i psychologiczne;
 - d) możliwość zgłoszenia przestępstwa;
 - e) indywidualną ocenę potrzeb w zakresie ochrony i wsparcia, o której mowa w art. 22;
 - f) utrwalenie audiowizualne zeznań, o którym mowa w art. 24 ust. 1 lit **a**).

3. **Niektóre lub wszystkie u[...]sługi, o których mowa w ust. 2, [...] mogą być świadczone w jednym pomieszczeniu.”;**
4. **Usługi, o których mowa w ust. 2, świadczone są zgodnie z indywidualnymi potrzebami ofiar. Szczególną uwagę należy zwrócić na wielkość szkody wyrządzonej dziecku będącemu ofiarą, zwłaszcza szkody wyrządzonej w wyniku przestępstw na tle seksualnym.**
- 6) dodaje się art. 10a i 10b w brzmieniu:

„Artykuł 10a

Prawo do [...] **otrzymania informacji i wsparcia emocjonalnego w pomieszczeniach sądu** Państwa członkowskie wprowadzają niezbędne środki w celu [...] **zapewnienia, by ofiary otrzymywały w pomieszczeniach sądu [...] zarówno ogólne informacje dotyczące aspektów organizacyjnych etapu procesowego w ramach postępowania karnego toczącego się przed sądem, jak i wsparcie emocjonalne [...]. Takie informacje i wsparcie zapewnia się w razie potrzeby zgodnie z indywidualnymi potrzebami ofiar.**

Artykuł 10b

Prawo do [...] **informacji dotyczących decyzji podjętych w toku postępowania sądowego**

1. Państwa członkowskie zapewniają, by ofiary, **zgodnie z ich statusem w postępowaniu karnym określonym na podstawie prawa krajowego**, niezwłocznie informowano o decyzji[...] przewidzianej w art. 23 ust. 3, podjętej w toku postępowania sądowego [...]. **Państwa członkowskie mogą zapewnić ofiarom możliwość wniesienia odwołania od decyzji podjętych na podstawie art. 23 ust. 3. [...]**

2. **Jeżeli ofiary mogą wnieść odwołanie od decyzji podjętej na podstawie art. 23 ust. 3,**
[...]**przepisy proceduralne [...] dotyczące takiego odwołania** określa prawo krajowe.

[...] **Decyzje podjęte na podstawie art. 23 ust. 3 i rozpatrzenie odwołania od takiej**
decyzji nie powinny przedłużać w nieuzasadniony sposób postępowania karnego.”;

[...]

7[...]) w art. 17 wprowadza się następujące zmiany:

(a) ust. 1 lit. b) otrzymuje brzmienie:

„b) skorzystanie w możliwym zakresie – **zgodnie z prawem unijnym i krajowym** – z przepisów dotyczących wideokonferencji [...], aby ułatwić udział w postępowaniu karnym ofiarom mającym miejsce zamieszkania za granicą, **zgodnie z ich statusem wynikającym z mających zastosowanie przepisów proceduralnych.**”;

b) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„4. **Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1727¹⁸** państwa członkowskie zapewniają, aby właściwe organy mogły zwracać się o pomoc do Eurojustu i przekazywać Eurojustowi informacje mające na celu ułatwienie współpracy z właściwymi organami innych państw członkowskich w sprawach transgranicznych.”;

8[...]) w art. 21 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„3. Państwa członkowskie **wprowadzają niezbędne środki w celu zapewnienia, aby, jeżeli właściwe organy, z urzędu lub na wniosek ofiary, dokonają oceny, z której wynika, że może istnieć ryzyko, że ofiara lub osoba trzecia mogą być narażone na groźby lub przemoc, dane osobowe dotyczące [...] miejsca zamieszkania ofiary lub [...] inne równoważne dane kontaktowe [...] nie są przekazywane sprawcy [...], chyba że nieujawnienie tych informacji naruszyłoby prawo do obrony.**”;

¹⁸ **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1727 z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust) oraz zastąpienia i uchylecia decyzji Rady 2002/187/WSiSW, Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 138.**

9[...]) w art. 22 wprowadza się następujące zmiany:

a) tytuł otrzymuje brzmienie:

„Indywidualna ocena służąca ustaleniu szczególnych potrzeb ofiar w zakresie wsparcia i ochrony”;

b) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Państwa członkowskie zapewniają, by ofiary poddano na czas indywidualnej ocenie, **zgodnie z procedurami krajowymi**, w celu ustalenia szczególnych potrzeb w zakresie wsparcia i ochrony oraz określenia, czy i w jakim zakresie skorzystałyby one ze środków specjalnych przewidzianych w art. 9 ust. 1 lit. c) – w **odniesieniu do dodatkowego wsparcia psychologicznego – w art. 9a** i w art. 23 i 24, ze względu na ich szczególne narażenie na wtórną i ponowną wiktymizację, zastraszanie oraz odwet.”;

c) dodaje się ustęp 1a w brzmieniu:

„1a. Indywidualną ocenę rozpoczyna się [...] **na jak najwcześniejszym etapie, na przykład podczas** pierwszego kontaktu ofiary z właściwymi organami, i trwa ona tak długo, jak jest to konieczne, w zależności od szczególnych potrzeb każdej ofiary. Jeżeli wynik wstępnego etapu indywidualnej oceny przeprowadzonej przez organy pierwszego kontaktu wykaże potrzebę jej kontynuowania, ocenę taką przeprowadza się w **stosownych przypadkach w koordynacji** [...] z instytucjami i organami w zależności od etapu procedury i indywidualnych potrzeb ofiar, zgodnie z **wszelkimi odpowiednimi** [...] protokołami **lub wytycznymi**, o których mowa w art. 26a.”;

d) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Indywidualna ocena uwzględnia:

- a) cechy osobowe ofiary, w tym istotne przypadki jej dyskryminowania, również gdy dyskryminacja ta wynika jednocześnie z kilku powodów, takich jak [...] płeć, wiek, niepełnosprawność, religia lub przekonania, język, pochodzenie rasowe, społeczne lub etniczne, orientacja seksualna;
- b) rodzaj lub charakter przestępstwa;
- c) okoliczności przestępstwa;
- d) związek ze sprawcą i [...] **ryzyko stwarzane przez sprawcę.**

3. W ramach indywidualnej oceny szczególną uwagę zwraca się na:

- a) ofiary, które doznały znacznej szkody ze względu na wagę przestępstwa;
- b) ofiary przestępstw popełnionych z powodu uprzedzeń lub dyskryminacji, co mogło być w szczególności powiązane z ich cechami osobowymi;
- c) ofiary, których szczególne narażenie jest skutkiem związku ze sprawcą lub zależności od niego.

W tym zakresie należy uwzględnić ofiary terroryzmu, przestępczości zorganizowanej, handlu ludźmi, przemocy na tle płciowym, w tym przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, przemocy seksualnej, wykorzystywania lub przestępstw z nienawiści, ofiary **przestępstw objętych jurysdykcją Międzynarodowego Trybunału Karnego** [...] oraz ofiary z niepełnosprawnościami. Szczególną uwagę zwraca się na ofiary należące do więcej niż jednej z tych kategorii.”;

- e) dodaje się ustęp 3a w brzmieniu:
- „3a. W ramach indywidualnej oceny szczególną uwagę zwraca się na ryzyko stwarzane przez sprawcę [...], **o którym to ryzyku mowa w ust. 2 lit. d). Ryzyko to może obejmować** [...] ryzyko zastosowania przemocy i uszkodzenia ciała, użycia broni, udział sprawcy w grupie przestępczości zorganizowanej, nadużywanie przez niego narkotyków lub alkoholu, znęcanie się nad dziećmi, problemy ze zdrowiem psychicznym, uporczywe nękanie, grożenie lub nawoływanie do nienawiści.”;
- f) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. Do celów niniejszej dyrektywy zakłada się, że dzieci będące ofiarami mają szczególne potrzeby w zakresie wsparcia i ochrony, gdyż narażone są na wtórną i ponowną wiktymizację, zastraszanie oraz odwet. W celu określenia, czy i w jakim stopniu korzystałyby one ze środków specjalnych przewidzianych w art. 23 i 24, dzieci będące ofiarami poddawane są indywidualnej ocenie przewidzianej w ust. 1 niniejszego artykułu. Indywidualną ocenę dzieci będących ofiarami organizuje się zgodnie z ramami działania służb udzielających ukierunkowanego i zintegrowanego wsparcia, o których mowa w art. 9a.”;
- g) ust. 6 otrzymuje brzmienie:
- „6. Przy dokonywaniu indywidualnej oceny ściśle angażuje się ofiary i uwzględnia się ich wolę, w tym życzenie niekorzystania przez nie ze środków specjalnych przewidzianych w art. 8, 9, 9a, 23 i 24.”;
- h) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. [...] Państwa członkowskie zapewniają, by indywidualna ocena [...] była poddawana przeglądowi zgodnie z indywidualnymi potrzebami ofiary, aby zapewnić adekwatność środków wsparcia i ochrony względem zmieniających się [...] **indywidualnych potrzeb** ofiary. Jeżeli elementy stanowiące podstawę indywidualnej oceny uległy znacznej zmianie, państwa członkowskie zapewniają, by była ona aktualizowana w toku całego postępowania karnego.”;

10) art. 23 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. **Bez uszczerbku dla prawa do obrony i zgodnie z przepisami o uprawnieniach dyskrecjonalnych, państwa członkowskie zapewniają, by ofiary o szczególnych potrzebach w zakresie ochrony, które korzystają ze środków specjalnych ustalonych w wyniku indywidualnej oceny przewidzianej w art. 22 ust. 1, mogły korzystać ze środków przewidzianych w ust. 2, 3 i 4 niniejszego artykułu. Nie zapewnia się środka specjalnego wynikającego z indywidualnej oceny, jeżeli uniemożliwiają to ograniczenia operacyjne lub praktyczne lub jeżeli istnieje [...] pilna potrzeba przesłuchania ofiary, a jej nieprzesłuchanie mogłoby wyrządzić szkodę ofierze lub innej osobie lub mogłoby stanowić uszczerbek dla przebiegu postępowania.”;**

11) art. 23 ust. 2 lit. d) otrzymuje brzmienie:

„d) wszelkie przesłuchania ofiar przemocy seksualnej lub przemocy na tle płciowym – w tym ofiary przemocy wobec kobiet i przemocy domowej objęte dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../...¹⁹ [*w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej*] – które nie są prowadzone przez prokuratora ani sędziego, prowadzą osoby tej samej płci co ofiara, o ile takie jest życzenie ofiary i o ile nie stanowi to uszczerbku dla przebiegu postępowania karnego.”;

¹⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../... w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (Dz. U. ...).”.

12) w art. 23 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„4. [...] Ofiarom o szczególnych potrzebach w zakresie ochrony określonym zgodnie z art. 22 ust. 1 udostępnia się podczas postępowania karnego środki ochrony fizycznej.

Środki takie mogą obejmować:

- a) stałą lub czasową obecność organów ścigania **lub innych organów zapewniających ochronę fizyczną zgodnie z prawem krajowym**;
- b) zakaz kontaktu, zakaz zbliżania się lub nakaz ochrony mające zapewnić ochronę ofiar przed wszelkimi aktami przemocy, **zgodnie z prawem krajowym** [...]”;

13) w art. 24 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„3. W przypadku gdy przestępstwo dotyczy osoby posiadającej odpowiedzialność rodzicielską [...] i **gdy występuje** konflikt interesów między dzieckiem będącym ofiarą a osobą posiadającą odpowiedzialność rodzicielską, państwa członkowskie biorą pod uwagę najlepszy interes dziecka i zapewniają, aby, **zgodnie z prawem krajowym**, żadne działanie wymagające zgody nie było zależne od zgody osoby posiadającej odpowiedzialność rodzicielską.”;

14) w rozdziale 5 dodaje się artykuły w brzmieniu:

Protokoły **lub wytyczne** ustanawiane w drodze [...] koordynacji i współpracy
w państwach członkowskich

1. Państwa członkowskie ustanawiają i wdrażają szczegółowe **niewiążące** protokoły **lub wytyczne** dotyczące organizacji usług i działań realizowanych na mocy niniejszej dyrektywy przez właściwe organy i inne osoby mające kontakt z ofiarami. Protokoły **lub wytyczne** sporządza się w ramach koordynacji i współpracy między **odpowiednimi podmiotami, takimi jak organy centralne, zgodnie ze strukturą wewnętrzną lub podziałem kompetencji w państwach członkowskich**, organy ścigania, organy prokuratury, [...] **organy sądowe**, organy ds. zatrzymań, w **porozumieniu ze służbami świadczącymi usługi w zakresie sprawiedliwości naprawczej i służbami udzielającymi wsparcia ofiarom – z myślą o zaspokojeniu indywidualnych potrzeb ofiar. Zachęca się państwa członkowskie do zapewnienia co najmniej, by za pośrednictwem szczegółowych protokołów lub wytycznych [...]**:
 - a) ofiary otrzymywały informacje dostosowane do ich zmieniających się indywidualnych potrzeb; [...]
 - b) ofiary przebywające w **ośrodkach detencyjnych lub w ośrodkach dla cudzoziemców, w których umieszcza się osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową i beneficjentów ochrony międzynarodowej, o czym mowa w art. 5 ust. 3, [...]**

[...] mogły korzystać z ułatwionego zgłaszania przestępstw;

[...]

- c) w indywidualnej ocenie służącej ustaleniu potrzeb ofiar w zakresie wsparcia i ochrony, o której mowa w art. 22, oraz w trakcie świadczenia usług wsparcia ofiarom o szczególnych potrzebach uwzględniano indywidualne potrzeby ofiar na różnych etapach postępowania karnego;
- d) **zapewniono ochronę i specjalistyczne służby wsparcia niezbędne do odpowiedniego zaspokojenia różnorodnych potrzeb ofiar o szczególnych potrzebach, o czym mowa w art. 9 ust. 4.**
2. Państwa członkowskie zapewniają, aby protokoły **lub wytyczne**, o których mowa w ust. 1, poddawano [...] w **razie potrzeby** przeglądowi, aby zapewnić ich skuteczność, **tak jak w przypadku istotnych zmian w prawie krajowym** [...].
- [...]

Artykuł 26b

Korzystanie z [...] technologii informacyjno-komunikacyjnych

1. Państwa członkowskie zapewniają ofiarom przestępstw możliwość korzystania z przysługujących im praw przewidzianych w art. 3a, art. 4 ust. 1, art. 5 ust. 1, art. 5a **ust. 1 i 4**, art. 6 ust. 1, 2, 4, 5 i 6, [...] **jak również** w art. 10b w **odniesieniu do informowania ofiar o decyzjach podejmowanych w toku postępowania sądowego z wykorzystaniem [...] technologii informacyjno-komunikacyjnych, jeśli są one dostępne.**
2. Ofiarom przestępstw nie można uniemożliwiać dostępu do **usług zapewnianych przez systemy krajowe – jeśli usługi takie są dostępne – oferujących technologie informacyjno-komunikacyjne** [...], o których mowa w ust. 1, ani nie można im uniemożliwiać korzystania z tych usług w inny sposób ze względu na to, że ofiary mają miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim.

3. Jeżeli systemy krajowe oferujące **technologie informacyjno-komunikacyjne** [...] wymagają stosowania identyfikacji elektronicznej, podpisów elektronicznych i pieczęci elektronicznych, państwa członkowskie zezwalają na stosowanie notyfikowanych systemów identyfikacji elektronicznej, kwalifikowanych podpisów elektronicznych i kwalifikowanych pieczęci elektronicznych wszystkich innych państw członkowskich, jak przewidziano w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014²⁰.

Artykuł 26c

Prawa ofiar z niepełnosprawnościami

1. Państwa członkowskie spełniają wymogi dostępności określone w załączniku I do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882²¹ w celu zapewnienia, aby ofiary z niepełnosprawnościami mogły korzystać z **technologii informacyjno-komunikacyjnych** [...], o których mowa w art. 26b niniejszej dyrektywy, na równi z innymi osobami.
2. Państwa członkowskie zapewniają, aby ofiary z niepełnosprawnościami miały na równi z innymi osobami dostęp do wszelkich procedur, a także do służb wsparcia i do środków ochrony objętych niniejszą dyrektywą, zgodnie z wymogami dostępności określonymi w załączniku I do dyrektywy (UE) 2019/882.

Państwa członkowskie zapewniają, aby ofiary z niepełnosprawnościami otrzymywały na wniosek racjonalne usprawnienia.

²⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 73).

²¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług (Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 70).

Artykuł 26d

[...]

Artykuł 27a

[...]

[...]

15[...]) Art. 28 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 28

Dostarczanie danych i statystyk

1. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do ustanowienia systemu gromadzenia, tworzenia i rozpowszechniania statystyk na temat ofiar przestępstw. Statystyki te obejmują dane – **jeśli są one dostępne na szczeblu centralnym** – istotne dla stosowania krajowych procedur dotyczących ofiar przestępstw, [...] a **dane te mogą obejmować** liczbę i rodzaj zgłoszonych przestępstw oraz liczbę, wiek i płeć ofiar [...]. Statystyki obejmują również [...] **dane dostępne na szczeblu centralnym pokazujące**, w jaki sposób ofiary korzystały z praw określonych w niniejszej dyrektywie. **Do celów statystyk, o których mowa w niniejszym przepisie, państwa członkowskie mogą wykorzystywać dane gromadzone na podstawie odpowiednich instrumentów unijnych.**

2. Państwa członkowskie **starają się** gromadzić statystyki, o których mowa w niniejszym artykule, na podstawie wspólnej dezagregacji opracowanej we współpracy z Komisją (Eurostatem). Państwa członkowskie przekazują te dane Komisji (Eurostatowi) co trzy lata. Przekazywane dane nie mogą zawierać danych osobowych.
3. Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej wspiera państwa członkowskie i Komisję w gromadzeniu, tworzeniu i rozpowszechnianiu **dostępnych** statystyk dotyczących ofiar przestępstw oraz w przekazywaniu **dostępnych danych pokazujących** [...], w jaki sposób ofiary korzystały z praw określonych w niniejszej dyrektywie.
4. Komisja (Eurostat) wspiera państwa członkowskie w gromadzeniu danych, o którym mowa w ust. 1, w tym przez ustanowienie wspólnych norm. [...]
5. Państwa członkowskie podają zebrane dane statystyczne do wiadomości publicznej. Statystyki te nie mogą zawierać danych osobowych.”;

[...]

16[...]) Art. 29 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 29

Sprawozdanie Komisji i przegląd

Do dnia *[sześć lat od daty przyjęcia niniejszej dyrektywy]* Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie ze stosowania niniejszej dyrektywy. W sprawozdaniu ocenia się, w jakim stopniu państwa członkowskie podjęły środki niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy, z uwzględnieniem jej wdrożenia technicznego.

W razie konieczności sprawozdaniu towarzyszy wniosek ustawodawczy.”.

Artykuł 2

Transpozycja

1. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy do dnia *[dwa lata od daty wejścia dyrektywy w życie]*, z wyjątkiem przepisów niezbędnych do wykonania art. 26b, które zostają przyjęte i opublikowane do dnia *[cztery lata od daty wejścia dyrektywy w życie]*. Niezwłocznie powiadamiają o tym Komisję.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Sposób dokonywania takiego odniesienia określany jest przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 3

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

W imieniu Rady

Przewodniczący / Przewodnicząca

Przewodniczący / Przewodnicząca
